1. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదా ప్రాముఖ్యతను మరియు కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై అది ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తుందో చర్చించండి.

ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని రాష్ట్రాలకు సామాజిక-ఆర్థిక మరియు భౌగోళిక ప్రతికూలతల ఆధారంగా అందించే వర్గీకరణ. ఈ హోదా మొదట కొండ ప్రాంతాలు, తక్కువ జనాభా సాంద్రత మరియు ఆర్థిక వెనుకబాటుతనం ఉన్న రాష్ట్రాలకు మంజూరు చేయబడింది. 2014లో రాష్ట్ర విభజన జరిగినప్పటి నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక హోదా కోసం పోరాటం చేస్తోంది, తెలంగాణ విడిపోవడం మరియు ప్రధాన ఆదాయ సహకారి అయిన హైదరాబాద్‌ను కోల్పోవడం వల్ల తాము ఆర్థిక నష్టాలను చవిచూశామని వాదిస్తోంది.

గాడ్గిల్-ముఖర్జీ ఫార్ములా ఆధారంగా ఐదవ ఆర్థిక సంఘం ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదాను ప్రవేశపెట్టింది, ఈ క్రింది పరిమితుల ఆధారంగా మంజూరు చేయబడింది -

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక హోదా ప్రాముఖ్యత

1. ఆర్థిక సహాయం

- ప్రత్యేక హోదా ఉన్న రాష్ట్రాలు కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలకు కేంద్రం నుండి 90% నిధులను గ్రాంట్లుగా పొందుతాయి, మిగిలిన 10% మాత్రమే రుణాలుగా లభిస్తాయి. దీనివల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక భారం తగ్గుతుంది. (2025 నాటికి మొత్తం అప్పులు సుమారు ₹11 లక్షల కోట్లు).

2. పారిశ్రామిక ప్రోత్సాహకాలు

- ప్రత్యేక హోదా రాష్ట్రాల్లోని పరిశ్రమలు కార్పొరేట్ పన్ను మినహాయింపులు, ఎక్సైజ్ సుంకం రాయితీలు మరియు చౌకైన క్రెడిట్‌ను పొందుతాయి, పెట్టుబడులను ఆకర్షిస్తాయి.
- **ఉదాహరణ:** ప్రత్యేక హోదా కింద పన్ను ప్రోత్సాహకాల కారణంగా అస్సాం, మేఘాలయ వంటి ఈశాన్య రాష్ట్రాలలో పారిశ్రామిక కార్యకలాపాలు పెరిగాయి.

3. మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి

- అదనపు నిధులతో, ఆంధ్రప్రదేశ్ కొత్త పారిశ్రామిక కారిడార్లు, ఓడరేవులు మరియు స్మార్ట్ సిటీలను అభివృద్ధి చేయవచ్చు.
- **ఉదాహరణ:** ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేస్తే విశాఖపట్నం-చెన్నై ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ (VCIC) కు మెరుగైన నిధుల మద్దతు లభిస్తుంది.

4. ఉపాధి కల్పన

- పారిశ్రామికీకరణ మరియు మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టులు పెరగడం వల్ల ఐటీ, తయారీ మరియు సేవా రంగాలలో కొత్త ఉద్యోగాలు ఏర్పడతాయి.

5. విభజన నష్టాలను భర్తీ చేయడం

- హైదరాబాద్ కోల్పోవడం వలన రాష్ట్రానికి పెద్ద ఆదాయ నష్టం జరిగింది. ప్రత్యేక హోదా ద్వారా కేంద్రం నుండి అదనపు గ్రాంట్లు రావడం ద్వారా ఆర్థిక స్థిరత్వం సాధ్యమవుతుంది.

- **ఉదాహరణ:** ఝార్ఖండ్ ఏర్పడిన తర్వాత బీహార్‌కు కేంద్రం ప్రత్యేక ఆర్థిక సహాయం ఇచ్చింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా మంజూరు చేయడంలో సమస్యలు

1. మారిన ఆర్థిక సంఘం విధానం

- 14వ మరియు 15వ ఆర్థిక సంఘాలు ప్రత్యేక హోదా గ్రాంట్లకు బదులుగా ఆదాయ-భాగస్వామ్య విధానాల వైపు మళ్లాయి, అటువంటి స్థితిని తక్కువ సందర్భోచితంగా మార్చాయి.
- ఉదాహరణ: 2016లో ప్రత్యేక హోదాకు బదులుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక ఆర్థిక ప్యాకేజీని అందించారు.

2. ఇతర రాష్ట్రాల డిమాండ్లు పెరగడం:

- ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేస్తే, బీహార్, ఒడిశా, రాజస్థాన్, ఛత్తీస్‌గఢ్ వంటి ఇతర రాష్ట్రాలు కూడా అదే డిమాండ్ చేయవచ్చు, దీని ఫలితంగా కేంద్రంపై అధిక ఆర్థిక భారం పడుతుంది.

3. కేంద్ర వనరులపై ఒత్తిడి

- ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల ప్రకారం రాష్ట్రాలకు పన్ను ఆదాయాల పంపిణీ పెరగడం వల్ల కేంద్ర బడ్జెట్ ఇప్పటికే విస్తరించింది. ప్రత్యేక హోదా కింద అదనపు నిధులు కేటాయించడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు.

4. ప్రత్యామ్నాయ ఆర్థిక ప్యాకేజీలు

- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదా ద్వారా కాకుండా ప్రత్యేక ప్యాకేజీల ద్వారా ఆర్థిక సహాయం అందవచ్చని కేంద్రం వాదిస్తోంది. అయితే, ప్యాకేజీలు అదే దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను అందించవని రాష్ట్రం వాదిస్తోంది.

కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా ప్రభావం

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా మంజూరు చేయడం లేదా తిరస్కరించడం అనే నిర్ణయం కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై గణనీయమైన ప్రభావాలను చూపుతుంది. ఈ ప్రభావాన్ని రెండు సందర్భాలలో విశ్లేషించవచ్చు:

ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయబడితే, కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై ప్రభావాలు:

సానుకూల ప్రభావాలు

1. కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం మధ్య విశ్వాస పునరుద్ధరణ

- ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయడం వలన ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014 సమయంలో ఇచ్చిన హామీలను నెరవేరుస్తుంది, రాష్ట్రాల పట్ల కేంద్రం నిబద్ధతపై విశ్వాసాన్ని పునరుద్ధరిస్తుంది.
- **ఉదాహరణ:** తెలుగుదేశం పార్టీ మరియు వైయస్ఆర్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ డిమాండ్‌ను పదే పదే లేవనెత్తాయి. దానిని నెరవేర్చడం వల్ల రాజకీయ సహకారం మెరుగుపడుతుంది.

2. సహకార సమాఖ్యవాదాన్ని బలోపేతం చేయడం

- జాతీయ ఆర్థిక ప్రణాళికలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కూడా చేర్చబడిందని భావిస్తుంది, కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాల మధ్య సహకారాన్ని బలోపేతం చేస్తుంది.

3. రాజకీయ స్థిరత్వం

- ఈ దీర్ఘకాల డిమాండ్‌ను పరిష్కరించడం వలన రాజకీయ ఘర్షణలు తగ్గుతాయి, దీనివల్ల పార్లమెంటులో శాసనసభ పనితీరు మెరుగుపడుతుంది.
- **ఉదాహరణ:** ప్రత్యేక హోదా పై పార్లమెంటులో ఆంధ్ర ఎంపీలు చేసిన నిరసనలు తరచుగా కార్యకలాపాలకు అంతరాయం కలిగిస్తున్నాయి, దానిని మంజూరు చేయడం వల్ల రాజకీయ స్థిరత్వం వస్తుంది.

4. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో మెరుగైన ఆర్థిక వృద్ధి

- ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయడం వలన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఆర్థిక వృద్ధి, ఉపాధి కల్పన మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి దారితీసే ఆర్థిక సహాయం పెరుగుతుంది.

ప్రతికూల ప్రభావాలు

- ఇతర రాష్ట్రాల డిమాండ్లు పెరుగుతాయి.
- ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేస్తే, బీహార్, ఒడిశా, రాజస్థాన్, ఛత్తీస్‌గఢ్ వంటి రాష్ట్రాలు కూడా ఇలాంటి హోదాను కోరవచ్చు, దీనివల్ల కేంద్ర వనరులపై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది.

2. కేంద్రంపై ఆర్థిక భారం - ఆర్థిక అసమతుల్యతను సృష్టించడం మరియు ఆర్థిక సమాఖ్యతను ప్రభావితం చేయడం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అదనపు గ్రాంట్లు మరియు పన్ను ప్రోత్సాహకాలను అందించాల్సి రావడం వల్ల కేంద్రం ఆర్థిక వనరులు తగ్గిపోతాయి.
- **ఉదాహరణ:** ఆర్థిక సంఘం ఇప్పటికే రాష్ట్రాలకు అధికార వికేంద్రీకరణను పెంచింది (కేంద్ర పన్నులలో 41%), అదనపు ప్రత్యేక హోదా ప్రయోజనాలు ఆర్థిక భారాన్ని పెంచుతాయి.

3. అంతర్-రాష్ట్ర అసంతృప్తి, ప్రాంతీయ అసమతుల్యత

- ఇతర రాష్ట్రాలు, ముఖ్యంగా ప్రత్యేక చికిత్స పొందని రాష్ట్రాలు, విస్మరించబడినట్లు భావించవచ్చు, ఇది ప్రాంతీయ అసమానతలు, సంఘర్షణలకు దారితీస్తుంది.
- **ఉదాహరణ:** మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, తమిళనాడు వంటి పారిశ్రామిక రాష్ట్రాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడాన్ని వ్యతిరేకించవచ్చు, ఇది కేంద్ర-రాష్ట్ర సామరస్యాన్ని దెబ్బతీస్తుంది.

ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయకపోతే, కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై ప్రభావం:

ప్రతికూల ప్రభావాలు

1. నమ్మకం కోల్పోవడం మరియు రాజకీయ పరిణామాలు

- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ పార్టీలు మోసగించబడ్డాయని భావించవచ్చు, ఇది కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలు దెబ్బతినడానికి మరియు రాజకీయ అస్థిరతకు దారితీస్తుంది.
- **ఉదాహరణ:** 2018లో తెలుగుదేశం పార్టీ (TDP) NDA కూటమి నుండి వైదొలిగింది, ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయడానికి కేంద్రం నిరాకరించడమే దీనికి ముఖ్య కారణమని పేర్కొంది.

2. ప్రాంతీయవాదం మరియు కేంద్ర వ్యతిరేక భావాల పెరుగుదల

- కేంద్రం నిర్లక్ష్యం చేస్తుందనే భావన ప్రాంతీయ రాజకీయ ఉద్యమాలకు ఆజ్యం పోస్తుంది, దీనివల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి స్వయంప్రతిపత్తి కోసం ఎక్కువ డిమాండ్ వస్తుంది.
- **ఉదాహరణ:** గతంలో ద్రావిడ ఉద్యమం కింద మరింత స్వయంప్రతిపత్తిని డిమాండ్ చేసినప్పుడు తమిళనాడులో కూడా ఇలాంటి భావాలు కనిపించాయి.

3. అభివృద్ధి మరియు పెట్టుబడిపై ప్రభావం

- ప్రత్యేక హోదా లేకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిశ్రమలు మరియు పెట్టుబడులను ఆకర్షించడంలో ఇబ్బంది పడవచ్చు, దీని వలన ఆర్థిక వృద్ధి మందగించి, నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది.
- **ఉదాహరణ:** రాష్ట్రం తన ప్రాథమిక ఆర్థిక కేంద్రమైన హైదరాబాద్‌ను కోల్పోయింది, అప్పటి నుండి అమరావతిని పోటీ ప్రత్యామ్నాయంగా అభివృద్ధి చేయడానికి చాలా కష్టపడుతోంది.

సానుకూల ప్రభావాలు

1. ప్రత్యామ్నాయ ఆర్థిక పరిష్కారాల కోసం ముందుకు సాగడం

- ప్రత్యేక హోదాకు బదులుగా ప్రత్యేక ఆర్థిక ప్యాకేజీలు, పన్ను ప్రోత్సాహకాలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల సహాయం అందించడంపై కేంద్రం దృష్టి పెట్టవచ్చు.
- **ఉదాహరణ:** 2016లో, కేంద్రం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు బాహ్య సహాయం మరియు రెవెన్యూ లోటు గ్రాంట్లతో సహ ప్రత్యేక ఆర్థిక ప్యాకేజీని అందించింది.

2. ఆర్థిక క్రమశిక్షణ మరియు నిధుల సమాన పంపిణీ

- ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయకపోవడం ద్వారా, కేంద్రం ఇతర రాష్ట్రాలకు ఒక ఉదాహరణను ఏర్పాటు చేయకుండా ఉండగలదు, అదే సమయంలో లక్ష్యం, అవసరాల ఆధారిత విధానాల ద్వారా ఆర్థిక సహాయం అందించబడుతుందని నిర్ధారిస్తుంది.
- **ఉదాహరణ:** ఆర్థిక సంఘం యొక్క వికేంద్రీకరణ సూత్రం కేంద్ర పన్నుల న్యాయమైన పంపిణీని నిర్ధారిస్తుంది, కొన్ని రాష్ట్రాలకు ప్రత్యేక చికిత్స పొందే బదులు అన్ని రాష్ట్రాలకు ప్రయోజనం చేకూరుస్తుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదాపై నిర్ణయం కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలపై తీవ్ర ప్రభావాలను చూపుతుంది. ప్రత్యేక హోదా మంజూరు చేయడం వల్ల విశ్వాసాన్ని పునరుద్ధరించవచ్చు మరియు ఆర్థిక వృద్ధిని పెంచవచ్చు, ఇది ఆర్థిక మరియు రాజకీయ సవాళ్లను కూడా సృష్టించవచ్చు. మరోవైపు, ప్రత్యేక హోదాను తిరస్కరించడం రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు, ప్రాంతీయ అసంతృప్తికి దారితీయవచ్చు కానీ ఆర్థిక క్రమశిక్షణ మరియు ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాలను ప్రోత్సహించవచ్చు. ప్రత్యేక ఆర్థిక సహాయం, పారిశ్రామిక ప్రోత్సాహకాలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి వంటి సమతుల్య విధానం కేంద్ర-రాష్ట్ర సామరస్యాన్ని కొనసాగిస్తూ సమస్యను పరిష్కరించడంలో సహాయపడుతుంది.

2. భారతదేశంలో నియోజకవర్గాల పునర్నిర్వచన ప్రక్రియకు సంబంధించి ప్రధాన సవాళ్లు మరియు వివాదాలు (ప్రత్యేకంగా సమాఖ్యవాదం సందర్భంలో) ఏమిటి? తగిన పరిష్కారాలను సూచించండి.

నియోజకవర్గాల పునర్నిర్వచన అనగా జనాభా మార్పులను ప్రతిబింబించడానికి మరియు న్యాయమైన ప్రజాప్రతినిధిత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి ఎన్నికల నియోజకవర్గాల సరిహద్దులను తిరిగి గీయడం. భారతదేశంలో ఇది డెలిమిటేషన్ కమిషన్ ద్వారా పునర్నిర్వచన చట్టం ప్రకారం, ప్రతి పది సంవత్సరాల జనగణన ఆధారంగా నిర్వహించబడుతుంది.

న్యాయమైన ఎన్నికల కోసం ఇది అవసరమైనప్పటికీ, భారత సమాఖ్యవాద వ్యవస్థ నేపథ్యంలో ఈ ప్రక్రియ అనేక సవాళ్లు మరియు వివాదాలను ఎదుర్కొంటోంది.

ప్రధాన సవాళ్లు మరియు వివాదాలు:

1. ఉత్తర-దక్షిణ విభజన:

- తమిళనాడు, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ వంటి దక్షిణాది రాష్ట్రాలు కుటుంబ నియంత్రణ ద్వారా జనాభా పెరుగుదలను విజయవంతంగా నియంత్రించాయి.
- ఉత్తరాది రాష్ట్రాలు (ఉదాహరణకు, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్) అధిక జనాభా పెరుగుదలను చూశాయి.
- భవిష్యత్తులో జనాభా ఆధారంగా మాత్రమే పునర్నిర్వచన చేయడం వల్ల ఉత్తరాది రాష్ట్రాలకు ప్రాతినిధ్యం పెరుగుతుంది, దక్షిణాది రాష్ట్రాల జనాభా క్రమశిక్షణకు శిక్ష విధించబడుతుంది, ఇది సమాఖ్య అసమతుల్యతకు దారితీస్తుంది.

2. సీట్ల స్తంభన (2026 వరకు):

- రాజ్యాంగంలోని అధికరణం 82 మరియు 170 1971 జనాభా లెక్కల ఆధారంగా సీట్ల సంఖ్యను 2026 వరకు స్తంభింపజేశాయి.
- జనాభా నియంత్రణ ప్రయత్నాలను నిరుత్సాహపరచకుండా ఉండటానికి ఇది జరిగింది.
- అయితే, ప్రస్తుత జనాభా గణాంకాలు ప్రతిబింబించకపోవడంతో ఇది అసమాన ప్రాతినిధ్యంకు దారితీసింది.

3. రాజకీయ సున్నితత్వం మరియు ప్రాంతీయ ఉద్రిక్తతలు:

- సరిహద్దులను తిరిగి గీయడం వలన సాంప్రదాయ ప్రాంతీయ, కుల మరియు సమాజ బలమైన కోటలు విచ్ఛిన్నమవుతాయి.
- ప్రాతినిధ్యం లేదా ప్రభావాన్ని కోల్పోయిన రాష్ట్రాల్లో ఆగ్రహం మరియు అశాంతికి దారితీయవచ్చు.

4. పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీతనం లేకపోవడం:

- డీలిమిటేషన్ కమిషన్ నిర్ణయాలు తుదివి మరియు న్యాయ సమీక్షకు లోబడి ఉండవు, జవాబుదారీతనం మరియు ప్రజల భాగస్వామ్యం గురించి ప్రశ్నలు లేవనెత్తుతాయి.

5. గిరిజన మరియు వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రాతినిధ్యం:

- ఆంధ్రప్రదేశ్ వంటి రాష్ట్రాల్లో, గిరిజన ప్రాంతాలు తరచుగా తక్కువ ప్రాతినిధ్యం ఎదుర్కొంటున్నాయి.
- పునర్నిర్వచన కొన్నిసార్లు సామాజిక-ఆర్థిక వెనుకబాటుతనాన్ని విస్మరిస్తుంది, జనాభా గణాంకాలపై మాత్రమే దృష్టి పెడుతుంది.

6. పరిపాలనా సవాళ్లు:

- సరిహద్దులను నవీకరించడం వలన తరచుగా ఓటర్ల జాబితాలు, పరిపాలనా అధికార పరిధి మరియు పాలన కొనసాగింపుతో సమస్యలు తలెత్తుతాయి.

సమాఖ్యవాదానికి సంబంధించిన సమస్యలు

- **సహకార సమాఖ్యవాదం యొక్క క్షీణత:** అసమాన ప్రాతినిధ్యం పార్లమెంటులో సమాఖ్య సమతుల్యతను బలహీనపరుస్తుంది.
- **అతి కేంద్రీకరణ:** ఎక్కువ జనాభా ఉన్న రాష్ట్రాలు జాతీయ విధానాలపై ఆధిపత్యం చెలాయించవచ్చు, ఇతరులను తక్కువ చేయవచ్చు.
- **వనరుల కేటాయింపు వైరుధ్యాలు:** ప్రాతినిధ్యం ఆర్థిక వికేంద్రీకరణను ప్రభావితం చేస్తుంది; ఎక్కువ సీట్లు అంటే ఎక్కువ బేరసారాల శక్తి.

సాధ్యమైన పరిష్కారాలు:

1. సమతుల్య ప్రాతినిధ్య సూత్రం:

- జనాభా, కుటుంబ నియంత్రణలో పనితీరు, అభివృద్ధి సూచికలు మరియు ప్రాంత ఆధారిత అంశాలను కలిపి ఒక మిశ్రమ సూచికను ఉపయోగించడం.
- ముడి జనాభా డేటాపై అతిగా ఆధారపడటాన్ని నిరోధిస్తుంది.

2. జనాభా నుండి ప్రాతినిధ్యాన్ని తొలగించడం:

- రాజ్యసభలో రాష్ట్రాలకు సమాన ప్రాధాన్యతను పరిగణించడం, లోక్‌సభలో మరింత సమానమైన విధానాన్ని అవలంబించడం.

3. స్పష్టత కోసం రాజ్యాంగ సవరణ:

- ఏకపక్షాన్ని తగ్గించడానికి భవిష్యత్తులో జరిగే పునర్నిర్వచన వ్యాయామాలకు స్పష్టమైన ప్రమాణాలు మరియు మార్గదర్శకాలను అందించడానికి రాజ్యాంగాన్ని సవరించడం.

4. విస్తృత సంప్రదింపులు & ప్రజల భాగస్వామ్యం:

- చట్టబద్ధతను పెంపొందించడానికి సరిహద్దులను ఖరారు చేసే ముందు పౌర సమాజం, ప్రాంతీయ పార్టీలు మరియు ప్రజా వేదికలను భాగస్వామ్యం చేయడం.

5. స్వతంత్ర పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం:

- పునర్నిర్వచన నిర్ణయాలను అంచనా వేయడానికి మరియు వాటికి దిద్దుబాట్లను సూచించడానికి ఒక సమీక్ష బోర్డును ఏర్పాటు చేయడం, పారదర్శకతను నిర్ధారించడం.

6. స్థానిక పాలనను బలోపేతం చేయడం:

- పార్లమెంటరీ స్థాయిలో జరుగుతున్న బలహీనతను భర్తీ చేయడానికి పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు మరియు పట్టణ స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేయడం.

ఎన్నికల న్యాయాన్ని నిర్ధారించడానికి పునర్నిర్వచన కీలకమైనప్పటికీ, సహకార సమాఖ్య సూత్రాలతో జనాభా సమానత్వాన్ని సమతుల్యం చేయాలి. జాతీయ ఐక్యత, రాష్ట్రాల మధ్య విశ్వాసం మరియు ప్రజాస్వామ్య సమగ్రతను కాపాడుకోవడానికి సున్నితమైన మరియు సమగ్ర విధానం అవసరం. 2026 సమీపిస్తున్నందున, భారతదేశం పారదర్శకంగా, సమానంగా మరియు సమాఖ్యవాదానికి అనుకూలమైన పునర్నిర్వచన ప్రక్రియకు సిద్ధం కావాలి.